Αξίωση αποζημίωσης από τον δράστη

Grecia

Πώς μπορώ να αξιώσω αποζημίωση ή άλλη έννομη προστασία/ικανοποίηση από τον δράστη στο πλαίσιο δίκης (ποινικής διαδικασίας) και σε ποιον θα πρέπει να απευθύνω τη σχετική αξίωσή μου;

Πρέπει να δηλώσετε παράσταση πολιτικής αγωγής στην προδικασία, κατά την υποβολή της έγκλησης (μήνυσης) στον αρμόδιο Εισαγγελέα ή αστυνομικές αρχές στο ίδιο το κείμενο της έγκλησης. Η δήλωση αυτή μπορεί να γίνει και κατά τη διάρκεια της διερεύνησης του εγκλήματος με ξεχωριστό δικόγραφο /δήλωση στην αστυνομία, εισαγγελία, ή ανάκριση, ή ακόμη μπορείτε να κάνετε τέτοια δήλωση και απευθείας στο δικαστήριο, πριν αυτό ξεκινήσει να εξετάζει τα αποδεικτικά στοιχεία (άρθρα 63, 82 και 83 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας).

Σε ποιο στάδιο της ποινικής διαδικασίας θα πρέπει να εγείρω την αξίωσή μου;

Α) στην προδικασία, με τον τρόπο που αναφέρεται αμέσως παραπάνω (άρθρο 83 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας)

Β) στο ακροατήριο με απλή προφορική δήλωση μέχρι την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας, **χωρίς έγγραφη προδικασία**, όταν ζητείτε χρηματική ικανοποίηση εξαιτίας της ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης που έχετε υποστεί από το έγκλημα που διαπράχθηκε σε βάρος σας, ή **με επίδοση δικογράφου** στον κατηγορούμενο 5 ημέρες πριν τη δικάσιμο όταν ζητείτε αποζημίωση (άρθρα 66, 67 και 83 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας)

Τι μπορώ να ζητήσω με την αξίωσή μου και πώς πρέπει να την παρουσιάσω (να δηλώσω ένα συνολικό ποσό και/ή να προσδιορίσω τις επιμέρους ζημίες, τα διαφυγόντα κέρδη και τους τόκους);

Καταρχήν η δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής πρέπει να περιέχει συνοπτική έκθεση της υπόθεσης για την οποία παρίστασθε ως πολιτικώς ενάγων, τους λόγους στους οποίους στηρίζεται το δικαίωμά σας αυτό, καθώς και το διορισμό αντικλήτου στην έδρα του δικαστηρίου, αν δε μένετε μόνιμα εκεί.

Αν η δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής αφορά στην αξίωση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης δε χρειάζεται έγγραφη προδικασία. Στις περιπτώσεις αυτές ζητείται συνήθως από τον πολιτικώς ενάγοντα ένα συμβολικό ποσό και όχι το σύνολο της αξίωσης. Αν το δικαστήριο κηρύξει ένοχο τον κατηγορούμενο, θα διατάξει την καταβολή της αποζημίωσης σας γι' αυτό το συμβολικό ποσό. Για το υπόλοιπο ποσό θα πρέπει να καταθέσετε μια ξεχωριστή αγωγή ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων. Αν η αξίωση σας αφορά στην αποκατάσταση των υλικών ζημιών που προκλήθηκαν σε σας από την τέλεση της αξιόποινης πράξης, θα πρέπει να έχει προηγηθεί επίδοση δικογράφου στον κατηγορούμενο 5 ημέρες πριν τη δικάσιμο, όπου εκεί θα προσδιορίζονται τα επιμέρους κονδύλια.

Προβλέπεται συγκεκριμένο έντυπο για τις αξιώσεις αυτές;

Δεν προβλέπεται συγκεκριμένο έντυπο. Η δήλωσή σας πρέπει να περιέχει όλα όσα αναφέρονται ανωτέρω. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, απαιτείται συγκεκριμένη προδικασία μόνο όταν ζητείται από το ποινικό δικαστήριο η αποκατάσταση των υλικών ζημιών και συγκεκριμένα απαιτείται η επίδοση δικογράφου στον κατηγορούμενο 5 ημέρες πριν τη δικάσιμο, κατά τα αναφερόμενα παραπάνω.

Τι είδους αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να υποβάλω για τη θεμελίωση της αξίωσής μου;

Μέχρι τη διαδικασία στο ακροατήριο πρέπει να προσκομίσετε ό,τι έγγραφο έχετε που αποδεικνύει την αξίωσή σας, δηλαδή ιατρικά πιστοποιητικά, βεβαιώσεις, μάρτυρες και οτιδήποτε άλλο αποδεικνύει την αξίωσή σας.

Προβλέπεται η καταβολή δικαστικών τελών ή άλλων εξόδων σε σχέση με την αξίωση μου;

Προβλέπεται η καταβολή παράβολου πολιτικής αγωγής, ύψους 40 ευρώ (άρθρο 63 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως ισχύει.

Μπορώ να λάβω δωρεάν νομική συνδρομή πριν και/ή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας; Μπορώ να λάβω τέτοια συνδρομή αν δεν κατοικώ στη χώρα στην οποία διεξάγεται η δίκη;

Προβλέπεται από τον νόμο (άρθρο 41 επ. του Ν. 4689/2020) η παροχή νομικής βοήθειας σε χαμηλού εισοδήματος πολίτες κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε πολίτες τρίτου κράτους και ανιθαγενείς εφόσον έχουν νομίμως κατοικία ή συνήθη διαμονή στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ως πολίτες χαμηλού εισοδήματος για την παροχή νομικής βοήθειας σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις θεωρούνται εκείνοι, των οποίων το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν υπερβαίνει τα δύο τρίτα των κατώτατων ετήσιων ατομικών αποδοχών, που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία. Σε περίπτωση ενδοοικογενειακής διαφοράς ή διένεξης, δεν λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα εκείνου με τον οποίο υπάρχει η διαφορά ή η διένεξη. Δικαιούχοι νομικής βοήθειας ως προς τις τυχόν ποινικές και αστικές αξιώσεις τους είναι και τα θύματα των εγκληματικών πράξεων που προβλέπονται στην τρίτη παράγραφο του άρθρου 41 του Ν. 4689/2020.

Σε ποιες περιπτώσεις το ποινικό δικαστήριο θα απέρριπτε ή θα αρνούνταν να αποφανθεί επί της αξίωσής μου κατά του δράστη;

Το ποινικό δικαστήριο δεν μπορεί να ασχοληθεί με την πολιτική αγωγή όταν αποφαίνεται ότι δεν πρέπει να γίνει δίωξη ή απαλλάσσει για οποιονδήποτε λόγο τον κατηγορούμενο. Επίσης, απορρίπτει την πολιτική αγωγή όταν δεν έχει ασκηθεί νομότυπα, κατά τον τρόπο δηλαδή που αναφέρεται παραπάνω, ή όταν δεν στηρίζεται στο νόμο ή δεν είναι βάσιμη η αξίωσή του, π.χ όταν δεν είστε αμέσως ζημιωθείς από το έγκλημα ή φορέας του έννομου αγαθού.

Μπορώ να ασκήσω ένδικα μέσα κατά μιας τέτοιας απόφασης ή να επιδιώξω άλλα μέσα έννομης προστασίας/ικανοποίησης;

Μπορείτε να ασκήσει **έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης** του πταισματοδικείου, του μονομελούς και του τριμελούς πλημμελειοδικείου και του εφετείου για πλημμέλημα αν καταδικαστήκατε σε αποζημίωση και στα έξοδα και μόνο γι' αυτό το κεφάλαιο (άρθρο 486 παρ. 1β Κώδικα Ποινικής Δικονομίας). Μπορείτε να ασκήσει έφεση και εναντίον της **καταδικαστικής απόφασης**, κατά το μέρος που απέρριψε την αγωγή σας επειδή δεν στηρίζεται στο νόμο ή σας επιδίκασε χρηματική αποζημίωση ή αποζημίωση αν το ποσό που ζητήθηκε συνολικά σε κάθε περίπτωση υπερβαίνει το ποσό των 100 ευρώ, αν η έφεση προσβάλλει απόφαση του πταισματοδικείου, το ποσό των 250 ευρώ, αν προσβάλλει απόφαση του μονομελούς πλημμελειοδικείου ή του μονομελούς δικαστηρίου ανηλίκων, το ποσό των 500 ευρώ, αν προσβάλλει απόφαση του τριμελούς πλημμελειοδικείου ή του τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων. Επίσης, μπορείτε να ζητήσετε την **αναίρεση** για την **καταδικαστική απόφαση** για το τμήμα που απορρίπτει την αγωγή σας επειδή δεν στηρίζεται στο νόμο (άρθρο 505 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας) και την αναίρεση για την **αθωωτική** αν καταδικαστήκατε σε αποζημίωση και στα έξοδα (άρθρο 506 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας)

Αν το δικαστήριο μου επιδικάσει αποζημίωση, πώς μπορώ να διασφαλίσω ότι η απόφαση θα εκτελεστεί κατά του δράστη και τι βοήθεια μπορώ να λάβω για το διασφαλίσω αυτό;

Η αποζημίωση αυτή αποτελεί στην ουσία επιδίκαση από το δικαστήριο αστικής αξίωσης. Γι' αυτό εκτελείται όπως οι αστικές αποφάσεις, με τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης.

Τελευταία επικαιροποίηση: 25/04/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο

παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.